

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

इष्टकात्रयाभिधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व—अ॒सु॒राः । स॒य्य॑त्ता इति॑ सं—य॒त्ताः । आ॒स॒न्न॒ । ते । न । वी॒ति॑ । अ॒ज॒य॒न्त॒ ।
सः । ए॒ताः । इ॒न्द्रः । त॒नूः । अ॒प॒श्य॒त् । ताः । उ॒पेति॑ । अ॒ध॒त्त॒ । ताभिः॑ । वै । सः । त॒नु॒र्व॒म् ।
इ॒न्द्रि॒य॒म् । वी॒र्य॑म् । आ॒त्म॒न्न॒ । अ॒ध॒त्त॒ । त॒तः । दे॒वाः । अ॒भ॒व॒न्न॒ । प॒रेति॑ । अ॒सु॒राः । य॒त् । इ॒न्द्र॒त॒-
नू॒रि॒तीन्द्र—त॒नूः । उ॒प॒द॒धा॒तीत्यु॒प—द॒धा॒ति॑ । त॒नु॒र्व॒म् । ए॒व । ताभिः॑ । इ॒न्द्रि॒य॒म् । वी॒र्य॑म् । य॒ज॒-
मा॒नः । आ॒त्म॒न्न॒ । ध॒त्ते । अ॒थो इति॑ । सै॒न्द्र॒मि॒ति॒ स—इ॒न्द्र॒म् । ए॒व । अ॒ग्नि॒म् । स॒त॒नु॒मि॒ति॒ स—
त॒नु॒म् । चि॒नु॒ते । भ॒व॒ति॑ । आ॒त्म॒ना॑ । प॒रेति॑ । अ॒स्य॒ । भ्रा॒तृ॒व्यः । १ (५०) ॥ [१] ॥ भ॒व॒ति॑ ।
य॒ज्ञः । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒पेति॑ । अ॒क्रा॒म॒त् । त॒म् । अ॒व॒रु॒ध॒मि॒त्य॒व—रु॒ध॒म् । न । अ॒श॒क्रु॒व॒न्न॒ । ते ।
ए॒ताः । य॒ज्ञ॒त॒नू॒रिति॑ य॒ज्ञ—त॒नूः । अ॒प॒श्य॒न्न॒ । ताः । उ॒पेति॑ । अ॒द॒ध॒त् । ताभिः॑ । वै । ते । य॒ज्ञ॒म् ।
अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्ध॒त् । य॒त् । य॒ज्ञ॒त॒नू॒रिति॑ य॒ज्ञ—त॒नूः । उ॒प॒द॒धा॒तीत्यु॒प—द॒धा॒ति॑ । य॒ज्ञ॒म् । ए॒व ।
ताभिः॑ । य॒ज॒मा॒नः । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । त्र॒य॒स्त्रि॒ंश॒त॒मि॒ति॒ त्र॒यः—त्रि॒ंश॒त॒म् । उ॒पेति॑ । द॒धा॒ति॑ ।
त्र॒य॒स्त्रि॒ंश॒दि॒ति॒ त्र॒यः—त्रि॒ंश॒त् । वै । दे॒वताः॑ । दे॒वताः॑ । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒थो इति॑ ।
सा॒त्मा॒न॒मि॒ति॒ स—आ॒त्मा॒न॒म् । ए॒व । अ॒ग्नि॒म् । स॒त॒नु॒मि॒ति॒ स—त॒नु॒म् । चि॒नु॒ते । सा॒त्मे॒ति॒ स—
आ॒त्मा॒ । अ॒मुष्मि॑न्न॒ । लो॒के । २ (५०) ॥ [२] ॥ भ॒व॒ति॑ । यः । ए॒व॒म् । वे॒द॒ । ज्योति॑ष्म॒तीः ।
उ॒पेति॑ । द॒धा॒ति॑ । ज्योतिः॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न्न॒ । द॒धा॒ति॑ । ए॒ताभिः॑ । वै । अ॒ग्निः । चि॒तः । ज्व॒ल॒ति॑ ।
ताभिः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । स॒मि॒ति॑ । इ॒न्धे । उ॒भयोः॑ । अ॒स्मै । लो॒कयोः॑ । ज्योतिः॑ । भ॒व॒ति॑ । न॒ख॒ष॒त्रे-

ष्टका इति नख्षत्र—इष्टकाः। उपेति। दधाति। एतानि। वै। दिवः। ज्योतींषि। तानि। एव।
 अवेति। रुन्धे। सुकृतामिति सु—कृताम्। वै। एतानि। ज्योतींषि। यत्। नख्षत्राणि। तानि।
 एव। आप्नोति। अथो इति। अनूकाशमित्यनु—काशम्। एव। एतानि। ३ (५०) ॥ [३] ॥
 ज्योतींषि। कुरुते। सुवर्गस्येति सुवः—गस्य। लोकस्य। अनुख्यात्या इत्यनु—ख्यात्यै। यत्।
 सङ्स्पृष्टा इति सं—स्पृष्टाः। उपदद्ध्यादित्युप—दद्ध्यात्। वृष्ट्यै। लोकम्। अपीति। दद्ध्यात्।
 अवर्षुकः। पर्जन्यः। स्यात्। असङ्स्पृष्टा इत्यसं—स्पृष्टाः। उपेति। दधाति। वृष्ट्यै। एव।
 लोकम्। करोति। व र्षुकः। पर्जन्यः। भवति। पुरस्तात्। अन्याः। प्रतीचीः। उपेति। दधाति।
 पश्चात्। अन्याः। प्राचीः। तस्मात्। प्राचीनानि। च। प्रतीचीनानि। च। नख्षत्राणि। एति।
 वर्तन्ते ॥ [४] ॥

(भ्रातृव्यो लोक एवैतान्ये कचत्वारिंशच्च)

॥ १ ॥

★

ऋतव्याः। उपेति। दधाति। ऋतूनाम्। कृत्यै। द्वन्द्वमिति द्वं—द्वम्। उपेति। दधाति।
 तस्मात्। द्वन्द्वमिति द्वं—द्वम्। ऋतवः। अधृता। इव। वै। एषा। यत्। मद्ध्यमा। चितिः।
 अन्तरिख्षम्। इव। वै। एषा। द्वन्द्वमिति द्वं—द्वम्। अन्यासु। चितीषु। उपेति। दधाति।
 चतस्रः। मद्ध्ये। धृत्यै। अन्तश्श्लेषणमित्यन्तः—श्लेषणम्। वै। एताः। चितीनाम्। यत्।
 ऋतव्याः। यत्। ऋतव्याः। उपदधातीत्युप—दधाति। चितीनाम्। विधृत्या इति वि—धृत्यै।
 अवकाम्। अनु। उपेति। दधाति। एषा। वै। अग्नेः। योनिः। सयोनिमिति स—योनिम्। ५ (५०)
 ॥ [५] ॥ एव। अग्निम्। चिनुते। उवाच। ह। विश्वामित्र इति विश्व—मित्रः। अदत्। इत्। सः।
 ब्रह्मणा। अन्नम्। यस्य। एताः। उपधीयान्ता इत्युप—धीयान्तै। यः। उ। च। एनाः। एवम्।
 वेदत्। इति। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। वै। एतम्। प्रतिष्ठाया इति प्रति—स्थायै। नुदते।
 यः। अग्निम्। चित्वा। न। प्रतितिष्ठतीति प्रति—तिष्ठति। पञ्च। पूर्वैः। चितयः। भवन्ति। अथ।
 षष्ठीम्। चितिम्। चिनुते। षट्। वै। ऋतवः। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। ऋतुषु। एव। सव्व-
 थ्सर इति सं—वथ्सरे। प्रतीति। तिष्ठति। एताः। वै। ६ (५०) ॥ [६] ॥ अधिपत्नीरित्यधि—
 पत्नीः। नाम। इष्टकाः। यस्य। एताः। उपधीयन्त इत्युप—धीयन्ते। अधिपतिरित्यधि—पतिः।

ए॒व । स॒मा॒ना॒ना॒म् । भ॒व॒ति॒ । य॒म् । द्वि॒ष्या॒त् । त॒म् । उ॒प॒द॒ध॒दित्यु॒प—द॒ध॒त् । ध्या॒ये॒त् । ए॒ता॒भ्यः॑ ।
 ए॒व । ए॒न॒म् । दे॒वता॑भ्यः । ए॒ति॒ । वृ॒श्च॒ति॒ । ता॒ज॒क् । आ॒र्ति॒म् । ए॒ति॒ । ऋ॒च्छ॒ति॒ । अ॒ङ्गि॒र॒सः । सु॒व॒-
 र्ग॒मि॒ति॒ सु॒वः—ग॒म् । लो॒क॒म् । य॒न्तः॑ । या । य॒ज्ञ॒स्य॑ । निष्कृ॒ति॒रि॒ति॒ निः—कृ॒तिः॑ । आ॒सी॒त् ।
 ता॒म् । ऋ॒षि॒भ्य॒ इत्यृ॒षि—भ्यः॑ । प्र॒ती॒ति॒ । औ॒ह॒न् । त॒त् । हि॒र॒ण्य॒म् । अ॒भ॒व॒त् । य॒त् । हि॒र॒ण्य॒-
 श॒ल्कै॒रि॒ति॒ हि॒र॒ण्य—श॒ल्कैः॑ । प्रो॒र॒ख॒ष॒ती॒ति॒ प्र—उ॒र॒ख॒ष॒ति॒ । य॒ज्ञ॒स्य॑ । निष्कृ॒त्या॒ इति॒ निः—कृ॒त्यै॑ ।
 अथो॒ इति॑ । भे॒ष॒ज॒म् । ए॒व । अ॒स्मै॑ । क॒रो॒ति॒ । ७ (५०) ॥ [७] ॥ अथो॒ इति॑ । रू॒पे॒ण॑ । ए॒व ।
 ए॒न॒म् । स॒मि॒ति॒ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॒ । अथो॒ इति॑ । हि॒र॒ण्य॒ज्यो॒ति॒षे॒ति॒ हि॒र॒ण्य—ज्यो॒ति॒षा॑ । ए॒व । सु॒व॒र्ग॒-
 मि॒ति॒ सु॒वः—ग॒म् । लो॒क॒म् । ए॒ति॒ । सा॒ह॒स्र॒व॒ते॒ति॒ सा॒ह॒स्र—व॒ता॑ । प्रे॒ति॒ । उ॒र॒ख॒ष॒ति॒ । सा॒ह॒स्रः॑ ।
 प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒जा—प॒तिः॑ । प्र॒जा॒प॒ते॒रि॒ति॒ प्र॒जा—प॒तेः॑ । आ॒प्त्यै॑ । इ॒माः । मे॒ । अ॒ग्ने॒ । इष्ट॑काः ।
 धे॒न॒वः॑ । स॒न्तु॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । धे॒नूः॑ । ए॒व । ए॒नाः॑ । क॒रु॒ते॒ । ताः॑ । ए॒न॒म् । का॒म॒दु॒घा॒ इति॑ का॒म—
 दु॒घाः॑ । अ॒मु॒त्र॑ । अ॒मु॒ष्मि॒न् । लो॒के॒ । उ॒पे॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒न्ते ॥ [८] ॥

(सयोन्ये मेता वै करोत्ये कान्नचत्वारिंशच्च)

॥ २ ॥

★

रु॒द्रः॑ । वै । ए॒षः॑ । य॒त् । अ॒ग्निः॑ । सः॑ । ए॒त॒र्हि॑ । जा॒तः॑ । य॒र्हि॑ । स॒र्वः॑ । चि॒तः॑ । सः॑ । यथा॑ ।
 व॒त्सः॑ । जा॒तः॑ । स्त॒न॒म् । प्रे॒प्स॒ती॒ति॒ प्र—ई॒प्स॒ति॒ । ए॒व॒म् । वै । ए॒षः॑ । ए॒त॒र्हि॑ । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॒
 भा॒ग—धे॒य॒म् । प्रे॒ति॒ । ई॒प्स॒ति॒ । त॒स्मै॑ । य॒त् । आ॒हु॒ति॒मि॒त्या—हु॒ति॒म् । न । जु॒हु॒या॒त् । अ॒द॒ध्व॒र्यु॒म् ।
 च॒ । य॒ज॒मा॒न॒म् । च॒ । ध्या॒ये॒त् । श॒त॒रु॒द्री॒य॒मि॒ति॒ श॒त—रु॒द्री॒य॒म् । जु॒हो॒ति॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग—
 धे॒ये॒न॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । श॒म॒य॒ति॒ । न । आ॒र्ति॒म् । ए॒ति॒ । ऋ॒च्छ॒ति॒ । अ॒द॒ध्व॒र्युः॑ । न । य॒ज॒मा॒नः॑ ।
 य॒त् । ग्रा॒म्या॒णा॒म् । प॒शू॒ना॒म् । ९ (५०) ॥ [९] ॥ प॒य॒सा॑ । जु॒हु॒या॒त् । ग्रा॒म्या॒न् । प॒शू॒न् । शु॒चा॑ ।
 अ॒र्प॒ये॒त् । य॒त् । आ॒र॒ण्य॒ना॒म् । आ॒र॒ण्य॒न् । ज॒र्ति॒ल॒य॒वा॒ग्वे॒ति॒ ज॒र्ति॒ल—य॒वा॒ग्व॑ । वा॒ । जु॒हु॒या॒त् ।
 ग॒वी॒धु॒क॒य॒वा॒ग्वे॒ति॒ ग॒वी॒धु॒क—य॒वा॒ग्व॑ । वा॒ । न । ग्रा॒म्या॒न् । प॒शू॒न् । हि॒न॒स्ति॑ । न । आ॒र॒ण्य॒न् ।
 अथो॒ इति॑ । ख॒लु॒ । आ॒हुः॑ । अ॒ना॒हु॒ति॒रि॒त्य॒ना—हु॒तिः॑ । वै । ज॒र्ति॒लाः॑ । च॒ । ग॒वी॒धु॒काः॑ । च॒ । इति॑ ।
 अ॒ज॒र॒ख॒षी॒रे॒णेत्य॑ज—र॒ख॒षी॒रे॒ण॑ । जु॒हो॒ति॒ । आ॒ग्ने॒यी॑ । वै । ए॒षा॑ । य॒त् । अ॒जा॑ । आ॒हु॒त्ये॒त्या—हु॒त्या॑ ।
 ए॒व । जु॒हो॒ति॒ । न । ग्रा॒म्या॒न् । प॒शू॒न् । हि॒न॒स्ति॑ । न । आ॒र॒ण्य॒न् । अ॒ङ्गि॒र॒सः॑ । सु॒व॒र्ग॒मि॒ति॒ सु॒वः—

गम्। लो॒कम्। यन्तः॑। १० (५०) ॥ [१०] ॥ अ॒जाया॑म्। घ॒र्मम्। प्रेति॑। अ॒सिञ्च॑न्न। सा।
 शोच॑न्ती। प॒र्णम्। पे॒रति॑। अ॒जिही॑त। सः। अ॒र्कः। अ॒भ॒वत्। तत्। अ॒र्कस्य॑। अ॒र्क॒त्वमि॒त्यर्क—
 त्वम्। अ॒र्क॒प॒र्णेने॒त्यर्क—प॒र्णेन॑। जु॒होति॑। स॒यो॒नि॒त्वायेति॑ सयोनि—त्वाय॑। उद॑ङ्। तिष्ठ॑न्न।
 जु॒होति॑। ए॒षा। वै। रु॒द्रस्य॑। दिक्। स्वा॒या॑म्। ए॒व। दि॒शि। रु॒द्रम्। नि॒र॒व॒द॒य॒त॒ इति॑ निः—अ॒व॒-
 द॒य॒ते। च॒र॒मा॒या॑म्। इष्ट॑का॒या॑म्। जु॒होति॑। अ॒न्त॒तः। ए॒व। रु॒द्रम्। नि॒र॒व॒द॒य॒त॒ इति॑ निः—अ॒व॒द॒-
 य॒ते। त्रेधा॑वि॒भ॒क्तमि॒ति त्रेधा—वि॒भ॒क्तम्। जु॒होति॑। त्रयः॑। इ॒मे। लो॒काः। इ॒मान्। ए॒व। लो॒कान्।
 स॒मा॒व॒द्वीर्या॑नि॒ति स॒मा॒व॒त्—वी॒र्या॑न्। क॒रोति॑। इ॒य॒ति। अ॒ग्रे॑। जु॒होति॑। ११ (५०) ॥ [११] ॥
 अथ॑। इ॒य॒ति। अथ॑। इ॒य॒ति। त्रयः॑। इ॒मे। लो॒काः। ए॒भ्यः। ए॒व। ए॒नम्। लो॒केभ्यः॑। श॒म॒-
 य॒ति। ति॒स्रः। उ॒त्तरा॑ इत्यु॒त्—त॒राः। आहु॑ती॒रित्या—हु॒तीः। जु॒होति॑। षट्। स॒मि॒ति। प॒द्य॒न्ते।
 षट्। वै। ऋ॒त॒वः। ऋ॒तुभि॑रित्यु॒त्—भिः। ए॒व। ए॒नम्। श॒म॒य॒ति। यत्। अ॒नु॒परि॒क्राम॑मित्य॒नु—
 प॒रि॒क्राम॑म्। जु॒हु॒यात्। अ॒न्त॒र॒व॒चा॒रिण॑मित्य॒न्तः—अ॒व॒चा॒रिण॑म्। रु॒द्रम्। कु॒र्या॑त्। अथो॑ इति॑।
 खलु॑। आ॒हुः। क॒स्या॑म्। वा॒। अ॒हं। दि॒शि। रु॒द्रः। क॒स्या॑म्। वा॒। इति॑। अ॒नु॒परि॒क्राम॑मि॒-
 त्य॒नु—प॒रि॒क्राम॑म्। ए॒व। हो॒त॒व्य॑म्। अ॒परि॒व॒र्ग॑मित्य॒परि—व॒र्ग॑म्। ए॒व। ए॒नम्। श॒म॒य॒ति। १२
 (५०) ॥ [१२] ॥ ए॒ताः। वै। दे॒वताः॑। सु॒व॒र्ग्या॑ इति॑ सु॒वः—ग्याः॑। याः। उ॒त्त॒मा इत्यु॒त्—
 त॒माः। ताः। य॒ज॒मान॑म्। वा॒च॒य॒ति। ताभिः॑। ए॒व। ए॒नम्। सु॒व॒र्गमि॒ति सु॒वः—गम्। लो॒कम्।
 ग॒म॒य॒ति। यम्। द्वि॒ष्या॑त्। तस्य॑। स॒ञ्च॒र इति॑ सं—च॒रे। प॒शूना॑म्। नी॒ति। अ॒स्ये॒त्। यः। प्रथ॑मः।
 प॒शुः। अ॒भि॒तिष्ठ॑तीत्य॒भि—तिष्ठ॑ति। सः। आ॒र्ति॑म्। ए॒ति। ऋ॒च्छ॒ति ॥ [१३] ॥

(पशूनां यन्तो ऽग्रे जुहोत्य परिवर्गमेवैनं शमयति त्रिंशच्च)

॥ ३ ॥

★

अ॒श्म॑न्न। ऊ॒र्ज॑म्। इति॑। पे॒रीति॑। सि॒ञ्च॒ति। मा॒र्ज॒य॒ति। ए॒व। ए॒नम्। अथो॑ इति॑। त॒र्प॒-
 य॒ति। ए॒व। सः। ए॒नम्। तृ॒प्तः। अ॒र॒ख॒षु॒द्ध्य॑न्न। अ॒शौच॑न्न। अ॒मुष्मि॑न्न। लो॒के। उ॒पेति॑। तिष्ठ॑ते।
 तृ॒प्य॒ति। प्र॒ज॒येति॑ प्र—ज॒या॑। प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु—भिः। यः। ए॒वम्। वेद॑। ता॒म्। नः। इष॑म्।
 ऊ॒र्ज॑म्। ध॒त्त। म॒रु॒तः। स॒र॒रा॒णा इति॑ सं—र॒रा॒णाः। इति॑। आ॒ह॒। अ॒न्न॑म्। वै। ऊ॒र्क॑। अ॒न्न॑म्।
 म॒रु॒तः। अ॒न्न॑म्। ए॒व। अ॒वेति॑। रु॒न्धे। अ॒श्म॑न्न। ते। र॒षु॒त्। अ॒मु॒म्। ते। शुक्। १४ (५०)

॥ [१४] ॥ ऋच्छतु। यम्। द्विष्मः। इति। आह। यम्। एव। द्वेष्टि। तम्। अस्य। ख्युधा। च। शुचा। च। अर्पयति। त्रिः। परिषिञ्चन्निति परि—सिञ्चन्न। परीति। एति। त्रिवृदिति त्रि—वृत्। वै। अग्निः। यावान्। एव। अग्निः। तस्य। शुचम्। शमयति। त्रिः। पुनः। परीति। एति। षट्। समिति। पद्यन्ते। षट्। वै। ऋतवः। ऋतुभिरित्युतु—भिः। एव। अस्य। शुचम्। शमयति। अपाम्। वै। एतत्। पुष्पम्। यत्। वेतसः। अपाम्। १५ (५०) ॥ [१५] ॥ शरः। अवकाः। वेतसशाखयेति वेतस—शाखया। च। अवकाभिः। च। वीति। कर्षति। आपः। वै। शान्ताः। शान्ताभिः। एव। अस्य। शुचम्। शमयति। यः। वै। अग्निम्। चितम्। प्रथमः। पशुः। अधि—क्रामतीत्यधि—क्रामति। ईश्वरः। वै। तम्। शुचा। प्रदह इति प्र—दहः। मण्डूकेन। वीति। कर्षति। एषः। वै। पशूनाम्। अनुपजीवनीय इत्यनुप—जीवनीयः। न। वै। एषः। ग्राम्येषु। पशुषु। हितः। न। आरण्येषु। तम्। एव। शुचा। अर्पयति। अष्टाभिः। वीति। कर्षति। १६ (५०) ॥ [१६] ॥ अष्टार्षरेत्यष्टा—अर्षरा। गायत्री। गायत्रः। अग्निः। यावान्। एव। अग्निः। तस्य। शुचम्। शमयति। पावकवतीभिरिति पावक—वतीभिः। अन्नम्। वै। पावकः। अन्नेन। एव। अस्य। शुचम्। शमयति। मृत्युः। वै। एषः। यत्। अग्निः। ब्रह्मणः। एतत्। रूपम्। यत्। कृष्णाजिनमिति कृष्ण—अजिनम्। कार्ष्णी इति। उपानहौ। उपेति। मुञ्चते। ब्रह्मणा। एव। मृत्योः। अन्तः। धत्ते। अन्तः। मृत्योः। धत्ते। अन्तः। अन्नाद्यादित्यन्न—अद्यात्। इति। आहुः। अन्याम्। उपमुञ्चत इत्युप—मुञ्चते। अन्याम्। न। अन्तः। १७ (५०) ॥ [१७] ॥ एव। मृत्योः। धत्ते। अवेति। अन्नाद्यमित्यन्न—अद्यम्। रुन्धे। नमः। ते। हरसे। शोचिषे। इति। आह। नमस्कृत्येति नमः—कृत्य। हि। वसीयांसम्। उपचरन्ती—त्युप—चरन्ति। अन्यम्। ते। अस्मत्। तपन्तु। हेतयः। इति। आह। यम्। एव। द्वेष्टि। तम्। अस्य। शुचा। अर्पयति। पावकः। अस्मभ्यमित्यस्म—भ्यम्। शिवः। भव। इति। आह। अन्नम्। वै। पावकः। अन्नम्। एव। अवेति। रुन्धे। द्वाभ्याम्। अधीति। क्रामति। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। अपस्यवतीभ्यामित्यपस्य—वतीभ्याम्। शान्त्यै ॥ [१८] ॥

(शु ग्वेतसोऽपा मष्टाभिर्वि कर्षति नान्त रेकान्नपञ्चाशच्च)

॥ ४ ॥

नृषद् इति नृ—सदे॑। वट्। इति। व्याघारयतीति वि—आघारयति। पङ्क्या। आहुत्येत्या—
हुत्या। यज्ञमुखमिति यज्ञ—मुखम्। एति। रभते। अर्ख्णया। व्याघारयतीति वि—आघार-
यति। तस्मात्। अर्ख्णया। पशवः। अङ्गानि। प्रेति। हरन्ति। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै।
यत्। वषट्कुर्यादिति वषट्—कुर्यात्। यातयामेति यात—यामा। अस्य। वषट्कार इति वषट्—
कारः। स्यात्। यत्। न। वषट्कुर्यादिति वषट्—कुर्यात्। रखांसि। यज्ञम्। हन्युः। वट्।
इति। आह। परोर्खमिति परः—अर्खम्। एव। वषट्। करोति। न। अस्य। यातयामेति
यात—यामा। वषट्कार इति वषट्—कारः। भवति। न। यज्ञम्। रखांसि। घ्नन्ति। हुताद्
इति हुत—अदः। वै। अन्ये। देवाः। १९ (५०) ॥ [१९] ॥ अहुताद् इत्यहुत—अदः। अन्ये।
तान्। अग्निचिदित्यग्नि—चित्। एव। उभयान्। प्रीणाति। ये। देवाः। देवानाम्। इति। ददधा।
मधुमिश्रेणेति मधु—मिश्रेण। अवेति। उर्खति। हुताद् इति हुत—अदः। च। एव। देवान्।
अहुताद् इत्यहुत—अदः। च। यजमानः। प्रीणाति। ते। यजमानम्। प्रीणन्ति। ददधा। एव।
हुताद् इति हुत—अदः। प्रीणाति। मधुषा। अहुताद् इत्यहुत—अदः। ग्राम्यम्। वै। एतत्।
अन्नम्। यत्। दधि। आरण्यम्। मधु। यत्। ददधा। मधुमिश्रेणेति मधु—मिश्रेण। अ-
वो-
र्खतीत्यव—उर्खति। उभयस्य। अवरुद्धा इत्यव—रुध्यै। गुमुष्टिना। अवेति। उर्खति।
प्राजापत्य इति प्राजा—पत्यः। २० (५०) ॥ [२०] ॥ वै। गुमुष्टिः। सयोनित्वायेति सयोनि—
त्वाय। द्वाभ्याम्। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। अनुपरिचारमित्यनु—परिचारम्। अवेति।
उर्खति। अपरिवर्गमित्यपरि—वर्गम्। एव। एनान्। प्रीणाति। वीति। वै। एषः। प्राणैरिति
प्र—अनैः। प्रजयेति प्र—जया। पशुभिरिति पशु—भिः। ऋद्ध्यते। यः। अग्निम्। चिन्वन्न।
अधिक्रामतीत्यधि—क्रामति। प्राणदा इति प्राण—दाः। अपानदा इत्यपान—दाः। इति। आह।
प्राणानिति प्र—अनान्। एव। आत्मन्न। धत्ते। वर्चोदा इति वर्चः—दाः। वरिवोदा इति वरिवः—
दाः। इति। आह। प्रजेति प्र—जा। वै। वर्चः। पशवः। वरिवः। प्रजामिति प्र—जाम्। एव।
पशून्। आत्मन्न। धत्ते। इन्द्रः। वृत्रम्। अहन्न। तम्। वृत्रः। २१ (५०) ॥ [२१] ॥ हतः।
षोडशभिरिति षोडश—भिः। भोगैः। असिनात्। सः। एताम्। अग्नये॑। अनीकवत् इत्यनीक—
वते। आहुतिमित्या—हुतिम्। अपश्यत्। ताम्। अजुहोत्। तस्य। अग्निः। अनीकवानित्य-

नीक—वान्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। प्रीतः। षोडशधेति षोडश—धा। वृत्रस्य। भोगान्। अपीति। अदहत्। वैश्वकर्मणेनेति वैश्व—कर्मणेन। पाप्मनः। निरिति। अमुच्यत। यत्। अग्नये। अनीकवत् इत्यनीक—वत्। आहुतिमित्या—हुतिम्। जुहोति। अग्निः। एव। अस्य। अनीकवानित्यनीक—वान्। स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। प्रीतः। पाप्मानम्। अपीति। दहति। वैश्वकर्मणेनेति वैश्व—कर्मणेन। पाप्मनः। निरिति। मुच्यते। यम्। कामयेत। चिरम्। पाप्मनः। २२ (५०) ॥ [२२] ॥ निरिति। मुच्येत। इति। एकैकमित्येक—एकम्। तस्य। जुहुयात्। चिरम्। एव। पाप्मनः। निरिति। मुच्यते। यम्। कामयेत। ताजक्। पाप्मनः। निरिति। मुच्येत। इति। सर्वाणि। तस्य। अनुद्रुत्येत्यनु—द्रुत्यं। जुहुयात्। ताजक्। एव। पाप्मनः। निरिति। मुच्यते। अथो इति। खलु। नाना। एव। सूक्ताभ्यामिति सु—उक्ताभ्याम्। जुहोति। नाना। एव। सूक्तयोरिति सु—उक्तयोः। वीर्यम्। दधाति। अथो इति। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै ॥ [२३] ॥

(देवाः प्राजापत्यो वृत्रश्चिरं पाप्मनश्चत्वारिंशच्च)

॥ ५ ॥

★

उदिति। एनम्। उत्तरामित्युत्—तराम्। नय। इति। समिध इति सं—इधः। एति। दधाति। यथा। जनम्। यते। अवसम्। करोति। तादृक्। एव। तत्। तिस्रः। एति। दधाति। त्रिवृदिति त्रि—वृत्। वै। अग्निः। यावान्। एव। अग्निः। तस्मै। भागधेयमिति भाग—धेयम्। करोति। औदुम्बरीः। भवन्ति। ऊर्क्। वै। उदुम्बरः। ऊर्जम्। एव। अस्मै। अपीति। दधाति। उदिति। उ। त्वा। विश्वे। देवाः। इति। आह। प्राणा इति प्र—अनाः। वै। विश्वे। देवाः। प्राणैरिति प्र—अनैः। २४ (५०) ॥ [२४] ॥ एव। एनम्। उदिति। यच्छते। अग्ने। भरन्तु। चित्तिभि—रिति चित्ति—भिः। इति। आह। यस्मै। एव। एनम्। चित्ताय। उद्यच्छत इत्युत्—यच्छते। तेन। एव। एनम्। समिति। अर्द्धयति। पञ्च। दिशः। दैवी। यज्ञम्। अवन्तु। देवीः। इति। आह। दिशः। हि। एषः। अन्विति। प्रच्यवत् इति प्र—च्यवते। अपेति। अमतिम्। दुर्मति—मिति दुः—मतिम्। बाधमानाः। इति। आह। रक्षसाम्। अपहत्या इत्यप—हत्यै। रायः। पोषे। यज्ञपतिमिति यज्ञ—पतिम्। आभजन्तीरित्या—भजन्तीः। इति। आह। पशवः। वै।

रायः। पोषः। २५ (५०) ॥ [२५] ॥ प॒शून्। ए॒व। अ॒वेति॑। रु॒न्धे। ष॒ङ्गिरि॑ति षट्—भिः।
ह॒रति॑। षट्। वै। ऋ॒तवः॑। ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु—भिः। ए॒व। ए॒नम्। ह॒रति॑। द्वे इति॑। प॒रिगृ॑ह्य॒वती॑ इति॑
प॒रिगृ॑ह्य—व॒ती। भ॒वतः॑। र॒ख्षसा॑म्। अ॒प॒हत्या॑ इत्य॒प—ह॒त्यै। सूर्य॑र॒श्मिरि॑ति सूर्य—र॒श्मिः।
ह॒रि॒केश॑ इति॑ ह॒रि—के॒शः। पु॒रस्ता॑त्। इति॑। आ॒ह। प्र॒सूत्या॑ इति॑ प्र—सू॒त्यै। ततः॑। पा॒वकाः॑।
आ॒शिष॑ इत्या—शि॒षः। नः॑। जु॒षन्ता॑म्। इति॑। आ॒ह। अ॒न्नम्। वै। पा॒वकः॑। अ॒न्नम्। ए॒व।
अ॒वेति॑। रु॒न्धे। दे॒वा॒सुरा॑ इति॑ दे॒व—अ॒सुराः॑। स॒य्य॑त्ता इति॑ सं—य॒त्ताः। आ॒स॒न्न। ते। दे॒वाः।
ए॒तत्। अ॒प्रति॑रथ॒मित्य॑प्रति—रथ॒म्। अ॒प॒श्यन्न॑। तेन॑। वै। ते। अ॒प्रति॑। २६ (५०) ॥ [२६] ॥
अ॒सुरा॑न्। अ॒ज॒यन्न॑। तत्। अ॒प्रति॑रथ॒स्येत्य॑प्रति—रथ॒स्य। अ॒प्रति॑रथ॒त्वमित्य॑प्रति॒रथ—त्व॑म्।
यत्। अ॒प्रति॑रथ॒मित्य॑प्रति—रथ॒म्। द्वि॒तीयः॑। हो॒ता। अ॒न्वाहे॑त्य॒नु—आ॒ह। अ॒प्रति॑। ए॒व। तेन॑।
य॒ज॒मानः॑। भ्रातृ॑व्यान्। ज॒यति॑। अथो॑ इति॑। अ॒न॒भिजि॑त॒मित्य॑न॒भि—जि॑तम्। ए॒व। अ॒भीति॑।
ज॒यति॑। द॒श॒र्चमि॑ति द॒श—ऋ॒चम्। भ॒वति॑। द॒शा॒ख्षरे॑ति द॒श—अ॒ख्षरा॑। वि॒राडि॑ति वि—राट्।
वि॒राजे॑ति वि—रा॒जा। इ॒मौ। लो॒कौ। वि॒धृता॑वि॒ति वि—धृ॒तौ। अ॒नयोः॑। लो॒कयोः॑। वि॒धृत्या॑ इति॑
वि—धृ॒त्यै। अथो॑ इति॑। द॒शा॒ख्षरे॑ति द॒श—अ॒ख्षरा॑। वि॒राडि॑ति वि—राट्। अ॒न्नम्। वि॒राडि॑ति
वि—राट्। वि॒राजी॑ति वि—रा॒जि। ए॒व। अ॒न्नाद्य॑ इत्य॒न्न—अ॒द्ये। प्र॒तीति॑। ति॒ष्ठति॑। अ॒स॒त्।
इ॒व। वै। अ॒न्तरि॑ख्षम्। अ॒न्तरि॑ख्षम्। इ॒व। आ॒ग्नी॒ध्रमि॑त्याग्नि—इ॒ध्रम्। आ॒ग्नी॒द॒ध्र इत्याग्नि॑—
इ॒द॒ध्रे। २७ (५०) ॥ [२७] ॥ अ॒श्मा॒नम्। नी॒ति। द॒धाति॑। स॒त्त्वाये॑ति स॒त्—त्वा॒य॑। द्वा॒भ्याम्।
प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ इति॑ प्र॒ति—स्थि॒त्यै। वि॒मान॑ इति॑ वि—मा॒नः। ए॒षः। दि॒वः। म॒ब॒द्धे। आ॒स्ते। इति॑।
आ॒ह। वी॒ति। ए॒व। ए॒तया॑। मि॒मी॒ते। म॒ब॒द्धे। दि॒वः। नि॒हि॒त इति॑ नि—हि॒तः। पृ॒श्निः। अ॒श्मा॑।
इति॑। आ॒ह। अ॒न्नम्। वै। पृ॒श्निः। अ॒न्नम्। ए॒व। अ॒वेति॑। रु॒न्धे। च॒त॒सृभि॑रिति॑ च॒त॒सृ—भिः॑।
ए॒ति। पु॒च्छा॑त्। ए॒ति। च॒त्वारि॑। छ॒न्दा॑श्सि। छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः—भिः॑। ए॒व। इ॒न्द्रम्। वि॒श्वाः।
अ॒वी॒वृ॒धन्न॑। इति॑। आ॒ह। वृ॒द्धि॑म्। ए॒व। उ॒पा॒र्व॒र्त॒त इत्यु॑प—आ॒र्व॒र्त॒ते। वा॒जा॒नाम्। स॒त्प॒ति—
मि॒ति स॒त्—प॒तिम्। प॒तिम्। २८ (५०) ॥ [२८] ॥ इति॑। आ॒ह। अ॒न्नम्। वै। वा॒जः। अ॒न्नम्।
ए॒व। अ॒वेति॑। रु॒न्धे। सु॒म्न॒ह॒रिति॑ सु॒म्न—हूः। य॒ज्ञः। दे॒वान्। ए॒ति। च॒। व॒ख्ष॑त्। इति॑। आ॒ह।
प्र॒जेति॑ प्र—जा। वै। प॒शवः॑। सु॒म्नम्। प्र॒जा॒मिति॑ प्र—जा॒म्। ए॒व। प॒शून्। आ॒त्म॒न्न। ध॒त्ते।

यख्षत्। अग्निः। देवः। देवान्। एति। च। वख्षत्। इति। आह। स्वगाकृत्या इति स्वगा—
कृत्यै। वाजस्य। मा। प्रसवेनेति प्र—सवेन। उद्ग्राभेनेत्युत्—ग्राभेण। उदिति। अग्रभीत्। इति।
आह। असौ। वै। आदित्यः। उद्यन्नित्युत्—यन्न। उद्ग्राभ इत्युत्—ग्राभः। एषः। निम्रोचन्निति
नि—म्रोचन्न। निग्राभ इति नि—ग्राभः। ब्रह्मणा। एव। आत्मानम्। उद्गृह्णातीत्युत्—गृह्णाति।
ब्रह्मणा। भ्रातृव्यम्। नीति। गृह्णाति ॥ [२९] ॥

(प्राणैः पोषोऽप्रत्या ग्रीद्धे पति मेष दश च)

॥ ६ ॥

★

प्राचीम्। अन्विति। प्रदिशमिति प्र—दिशम्। प्रेति। इहि। विद्वान्। इति। आह। देव-
लोकमिति देव—लोकम्। एव। एतया। उपावर्तत इत्युप—आवर्तते। क्रमदध्वम्। अग्निना।
नाकम्। इति। आह। इमान्। एव। एतया। लोकान्। क्रमते। पृथिव्याः। अहम्। उदिति।
अन्तरिख्वम्। एति। अरुहम्। इति। आह। इमान्। एव। एतया। लोकान्। समारोहतीति
सं—आरोहति। सुवः। यन्तः। न। अपेति। ईख्वन्ते। इति। आह। सुवर्गमिति सुवः—गम्।
एव। एतया। लोकम्। एति। अग्ने। प्रेति। इहि। ३० (५०) ॥ [३०] ॥ प्रथमः। देवयतामिति
देव—यताम्। इति। आह। उभयेषु। एव। एतया। देवमनुष्येष्विति देव—मनुष्येषु। चख्षुः।
दधाति। पञ्चभिरिति पञ्च—भिः। अधीति। क्रामति। पाङ्कः। यज्ञः। यावान्। एव। यज्ञः। तेन।
सह। सुवर्गमिति सुवः—गम्। लोकम्। एति। नक्तोषासा। इति। पुरोनुवाक्यामिति पुरः—अनु-
वाक्याम्। अन्विति। आह। प्रत्यै। अग्ने। सहस्राख्वेति सहस्र—अख्व। इति। आह। साहस्रः।
प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। प्रजापतेरिति प्रजा—पतेः। आस्यै। तस्मै। ते। विधेम। वाजाय।
स्वाहा। इति। आह। अन्नम्। वै। वाजः। अन्नम्। एव। अवेति। ३१ (५०) ॥ [३१] ॥
रुन्धे। दध्मः। पूर्णाम्। औदुबरीम्। स्वयमातृणायामिति स्वयं—आतृणायाम्। जुहोति।
ऊर्क। वै। दधि। ऊर्क। उदुबरः। असौ। स्वयमातृणोति स्वयं—आतृणायाम्। अमुष्याम्। एव।
ऊर्जम्। दधाति। तस्मात्। अमुतः। अर्वाचीम्। ऊर्जम्। उपेति। जीवामः। तिसृभिरिति
तिसृ—भिः। सादयति। त्रिवृदिति त्रि—वृत्। वै। अग्निः। यावान्। एव। अग्निः। तम्। प्रतिष्ठा-
मिति प्रति—स्थाम्। गमयति। प्रेद्ध इति प्र—इद्धः। अग्ने। दीदिहि। पुरः। नः। इति। औदु-

बरीम्। एति। दधाति। एषा। वै। सूमीं। कर्णकावतीति कर्णक—वती। एतयां। ह। स्म। ३२
 (५०) ॥ [३२] ॥ वै। देवाः। असुराणाम्। शततरुहानिति शत—तरुहान्। तृहन्ति। यत्।
 एतयां। समिधमिति सं—इधम्। आदधातीत्या—दधाति। वज्रम्। एव। एतत्। शतघ्नीमिति
 शत—घ्नीम्। यजमानः। भ्रातृव्याय। प्रेति। हरति। स्तृत्यै। अछंबद्धारमित्यछंबट्—कारम्।
 विधेम। ते। परमे। जन्मन्। अग्ने। इति। वैकङ्कतीम्। एति। दधाति। भाः। एव। अवेति।
 रुन्धे। ताम्। सवितुः। वरेण्यस्य। चित्राम्। इति। शमीमयीमिति शमी—मयीम्। शान्त्यै।
 अग्निः। वा। ह। वै। अग्निचितमित्यग्नि—चितम्। दुहे। अग्निचिदित्यग्नि—चित्। वा। अग्निम्।
 दुहे। ताम्। ३३ (५०) ॥ [३३] ॥ सवितुः। वरेण्यस्य। चित्राम्। इति। आह। एषः। वै।
 अग्नेः। दोहः। तम्। अस्य। कण्वः। एव। श्रायसः। अवेत्। तेन। ह। स्म। एनम्। सः। दुहे।
 यत्। एतयां। समिधमिति सं—इधम्। आदधातीत्या—दधाति। अग्निचिदित्यग्नि—चित्। एव।
 तत्। अग्निम्। दुहे। सप्त। ते। अग्ने। समिध इति सं—इधः। सप्त। जिह्वाः। इति। आह। सप्त।
 एव। अस्य। साप्तानि। प्रीणाति। पूर्णयां। जुहोति। पूर्णः। इव। हि। प्रजापतिरिति प्रजा—
 पतिः। प्रजापतेरिति प्रजा—पतेः। ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ आस्यै। न्यूनयेति नि—ऊनया।
 जुहोति। न्यूनादिति नि—ऊनात्। हि। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। प्रजा इति प्र—जाः। असृ-
 जत। प्रजानामिति प्र—जानाम्। सृष्ट्यै। अग्निः। देवेभ्यः। निलायत। सः। दिशः। अनु। प्रेति।
 अविशत्। जुहत्। मनसा। दिशः। ध्यायेत्। दिग्भ्य इति दिक्—भ्यः। एव। एनम्। अवेति।
 रुन्धे। ददधा। पुरस्तात्। जुहोति। आज्येन। उपरिष्ठात्। तेजः। च। एव। अस्मै। इन्द्रियम्।
 च। समीची इति। दधाति। द्वादशकपाल इति द्वादश—कपालः। वैश्वानरः। भवति। द्वादश।
 मासाः। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। सव्वथ्सर इति सं—वथ्सरः। अग्निः। वैश्वानरः। सारुषा-
 दिति स—अरुषात्। ३५ (५०) ॥ [३५] ॥ एव। वैश्वानरम्। अवेति। रुन्धे। यत्। प्रयाजा-
 नूयाजानिति प्रयाज—अनूयाजान्। कुर्यात्। विकस्तिरिति वि—कस्तिः। सा। यज्ञस्य। दर्वि-
 होममिति दर्वि—होमम्। करोति। यज्ञस्य। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। राष्ट्रम्। वै। वैश्वा-
 नरः। विट्। मरुतः। वैश्वानरम्। हुत्वा। मारुतान्। जुहोति। राष्ट्रे। एव। विशम्। अन्विति।
 बद्धाति। उच्चैः। वैश्वानरस्य। एति। श्रावयति। उपाश्वित्युप—अश्वि। मारुतान्। जुहोति।

तस्मात् । रा॒ष्ट्रम् । वि॒शम् । अती॑ति । व॒दति । मा॒रुताः । भ॒वन्ति । म॒रुतः । वै । दे॒वाना॑म् । वि॒शः ।
दे॒ववि॒शेने॑ति दे॒व—वि॒शेन । ए॒व । अ॒स्मै । म॒नुष्य॑वि॒शमि॑ति म॒नुष्य—वि॒शम् । अवे॑ति । रु॒न्धे ।
स॒प्त । भ॒वन्ति । स॒प्तग॑णा इति स॒प्त—ग॒णाः । वै । म॒रुतः । ग॒णश॑ इति गण—शः । ए॒व । वि॒शम् ।
अवे॑ति । रु॒न्धे । ग॒णेन॑ । ग॒णम् । अ॒नुद्भ॒त्येत्य॑नु—द्भ॒त्य । जु॒होति॑ । वि॒शम् । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒नुव॒-
र्त्मान॑मित्यनु—व॒र्त्मान॑म् । क॒रोति॑ ॥ [३६] ॥

(अग्ने प्रेह्य व स्म दुहे तां प्रजापतेः साख्वान् मनुष्यविश मेकविंशतिश्च)

॥ ७ ॥

★

वसोः । धा॒रा॑म् । जु॒होति॑ । वसोः । मे । धा॒रा॑ । अ॒सत् । इति॑ । वै । ए॒षा । हू॒यते॑ । घृ॒तस्य॑ ।
वै । ए॒नम् । ए॒षा । धा॒रा॑ । अ॒मुष्मि॑न्न । लो॒के । पि॒न्वमा॑ना । उपे॑ति । ति॒ष्ठते॑ । आ॒ज्येन॑ । जु॒होति॑ ।
तेजः । वै । आ॒ज्यम् । तेजः । वसोः । धा॒रा॑ । तेज॑सा । ए॒व । अ॒स्मै । तेजः । अवे॑ति । रु॒न्धे । अथो॑
इति॑ । का॒माः । वै । वसोः । धा॒रा॑ । का॒मान् । ए॒व । अवे॑ति । रु॒न्धे । यम् । का॒मये॑त । प्रा॒णानि॑ति
प्र—अ॒नान् । अ॒स्य । अ॒न्नाद्य॑मित्यन्न—अद्य॑म् । वी॒ति । ३७ (५०) ॥ [३७] ॥ छि॒न्द्याम् । इति॑ ।
वि॒ग्राह॑मिति वि—ग्राह॑म् । तस्य॑ । जु॒हुया॑त् । प्रा॒णानि॑ति प्र—अ॒नान् । ए॒व । अ॒स्य । अ॒न्नाद्य॑मि॒-
त्यन्न—अद्य॑म् । वी॒ति । छि॒नन्ति॑ । यम् । का॒मये॑त । प्रा॒णानि॑ति प्र—अ॒नान् । अ॒स्य । अ॒न्नाद्य॑मि॒-
त्यन्न—अद्य॑म् । समि॑ति । त॒नुया॑म् । इति॑ । स॒न्तता॑मिति सं—त॒ताम् । तस्य॑ । जु॒हुया॑त् । प्रा॒णा॒-
नि॑ति प्र—अ॒नान् । ए॒व । अ॒स्य । अ॒न्नाद्य॑मित्यन्न—अद्य॑म् । समि॑ति । त॒नोति॑ । द्वा॒दश॑ । द्वा॒द॒-
शानि॑ । जु॒होति॑ । द्वा॒दश॑ । मा॒साः । स॒व्व॒त्स॒र इति॑ सं—व॒त्स॒रः । स॒व्व॒त्स॒रेणे॑ति सं—व॒त्स॒रेण॑ ।
ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अवे॑ति । रु॒न्धे । अ॒न्नम् । च॒ । मे । अ॒रुषु॑त् । च॒ । मे । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् ।
वै । ३८ (५०) ॥ [३८] ॥ अ॒न्नस्य॑ । रू॒पम् । रू॒पेण॑ । ए॒व । अ॒न्नम् । अवे॑ति । रु॒न्धे । अ॒ग्निः ।
च॒ । मे । आपः । च॒ । मे । इति॑ । आ॒ह । ए॒षा । वै । अ॒न्नस्य॑ । यो॒निः । स॒योनी॑ति स—यो॒नि । ए॒व ।
अ॒न्नम् । अवे॑ति । रु॒न्धे । अ॒र्द्धेन्द्रा॑णीत्यर्द्ध—इन्द्रा॑णि । जु॒होति॑ । दे॒वताः । ए॒व । अवे॑ति । रु॒न्धे ।
यत् । स॒र्वेषा॑म् । अ॒र्द्धम् । इन्द्रः । प्रती॑ति । तस्मात् । इन्द्रः । दे॒वता॑नाम् । भू॒यिष्ठ॑भाक्त्तम् इति॑
भू॒यिष्ठ॑भाक्—त॒मः । इन्द्र॑म् । उ॒त्तर॑मित्युत्—त॒रम् । आ॒ह । इन्द्रि॑यम् । ए॒व । अ॒स्मिन्न॑ । उ॒प॒-
रि॑ष्टात् । द॒धाति॑ । य॒ज्ञायु॑धानीति य॒ज्ञ—आ॒यु॒धानि॑ । जु॒होति॑ । य॒ज्ञः । ३९ (५०) ॥ [३९] ॥

वै। यज्ञायुधानीति यज्ञ—आयुधानि। यज्ञम्। एव। अवेति। रुन्धे। अथो इति। एतत्। वै।
यज्ञस्य। रूपम्। रूपेण। एव। यज्ञम्। अवेति। रुन्धे। अवभृथ इत्यव—भृथः। च। मे।
स्वगाकार इति स्वगा—कारः। च। मे। इति। आह। स्वगाकृत्या इति स्वगा—कृत्यै। अग्निः।
च। मे। घर्मः। च। मे। इति। आह। एतत्। वै। ब्रह्मवर्चसस्येति ब्रह्म—वर्चसस्य। रूपम्।
रूपेण। एव। ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म—वर्चसम्। अवेति। रुन्धे। ऋक्। च। मे। साम। च। मे।
इति। आह। ४० (५०) ॥ [४०] ॥ एतत्। वै। छन्दसाम्। रूपम्। रूपेण। एव। छन्दांसि।
अवेति। रुन्धे। गर्भः। च। मे। वत्साः। च। मे। इति। आह। एतत्। वै। पशूनाम्।
रूपम्। रूपेण। एव। पशून्। अवेति। रुन्धे। कल्पान्। जुहोति। अक्लृप्तस्य। क्लृप्त्यै। युग्म-
दयुजे इति युग्मत—अयुजे। जुहोति। मिथुनत्वायेति मिथुन—त्वायं। उत्तरावती इत्युत्तरा—
वती। भवतः। अभिक्रान्त्या इत्यभि—क्रान्त्यै। एका। च। मे। तिस्रः। च। मे। इति। आह।
देवछन्दसमिति देव—छन्दसम्। वै। एका। च। तिस्रः। च। ४१ (५०) ॥ [४१] ॥ मनुष्य-
छन्दसमिति मनुष्य—छन्दसम्। चतस्रः। च। अष्टौ। च। देवछन्दसमिति देव—छन्दसम्।
च। एव। मनुष्यछन्दसमिति मनुष्य—छन्दसम्। च। अवेति। रुन्धे। एति। त्रयस्त्रिंशत् इति
त्रयः—त्रिंशत्। जुहोति। त्रयस्त्रिंशदिति त्रयः—त्रिंशत्। वै। देवताः। देवताः। एव।
अवेति। रुन्धे। एति। अष्टाचत्वारिंशत् इत्यष्टा—चत्वारिंशत्। जुहोति। अष्टाचत्वारिं-
शदखरेत्यष्टाचत्वारिंशत्—अखरा। जगती। जागताः। पशवः। जगत्या। एव। अस्मै।
पशून्। अवेति। रुन्धे। वाजः। च। प्रसव इति प्र—सवः। च। इति। द्वादशम्। जुहोति।
द्वादश। मासाः। सव्वत्सर इति सं—वत्सरः। सव्वत्सर इति सं—वत्सरे। एव। प्रतीति।
तिष्ठति ॥ [४२] ॥

(वि वै यज्ञःसामं च म इत्याह च तिस्रः श्रैकान्नपञ्चाशच्च)

॥ ८ ॥

अग्निः। देवेभ्यः। अपेति। अक्रामत्। भागधेयमिति भाग—धेयम्। इच्छमानः। तम्।
देवाः। अब्रुवन्न। उपेति। नः। एति। वर्तस्व। हव्यम्। नः। वह। इति। सः। अब्रवीत्।
वरम्। वृणै। मह्यम्। एव। वाजप्रसवीयमिति वाज—प्रसवीयम्। जुहवन्न। इति। तस्मात्।

अ॒ग्नये॑ । वा॒जप्र॒सवी॒यमि॑ति वाज—प्र॒सवी॒यम् । जुहोति॑ । यत् । वा॒जप्र॒सवी॒यमि॑ति वाज—प्र॒स-
वी॒यम् । जुहोति॑ । अ॒ग्निम् । ए॒व । तत् । भा॒गधे॒येने॑ति भाग—धे॒येन॑ । समि॑ति । अ॒र्द्धय॑ति । अथो
इति॑ । अ॒भिषे॒क इत्य॑भि—से॒कः । ए॒व । अ॒स्य । सः । च॒तुर्द॑शभि॒रिति॑ चतुर्द॑श—भिः । जुहोति॑ ।
स॒प्त । ग्रा॒म्याः । ओष॑धयः । स॒प्त । ४३ (५०) ॥ [४३] ॥ आ॒र॒ण्याः । उ॒भयी॑षाम् । अ॒वरु॑द्ध्या
इत्य॑व—रु॒द्ध्यै । अ॒न्नस्या॒न्नस्ये॒त्यन्न॑स्य—अ॒न्नस्य॑ । जुहोति॑ । अ॒न्नस्या॒न्नस्ये॒त्यन्न॑स्य—अ॒न्नस्य॑ ।
अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॑व—रु॒द्ध्यै । औ॒दु॒बरे॑ण । स्रु॒वेण॑ । जुहोति॑ । ऊ॒र्क । वै । उ॒दु॒बरः॑ । ऊ॒र्क । अ॒न्नम् ।
ऊ॒र्जा । ए॒व । अ॒स्मै । ऊ॒र्जम् । अ॒न्नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒ग्निः । वै । दे॒वाना॑म् । अ॒भिषि॑क्त
इत्य॑भि—सि॒क्तः । अ॒ग्निचि॑दित्य॒ग्नि—चि॒त् । म॒नुष्या॑णाम् । तस्मा॑त् । अ॒ग्निचि॑दित्य॒ग्नि—चि॒त् ।
व॒र्षति॑ । न । धा॒वेत् । अ॒वरु॑द्धमित्य॑व—रु॒द्धम् । हि । अ॒स्य । अ॒न्नम् । अ॒न्नम् । इ॒व । ख॒लु । वै ।
व॒रुष॑म् । यत् । धा॒वेत् । अ॒न्नाद्य॑दित्य॒न्न—अ॒द्यात् । धा॒वेत् । उ॒पाव॑र्तेतेत्यु॒प—आ॒वर्ते॑त । अ॒न्नाद्य॑-
मित्य॑न्न—अ॒द्यम् । ए॒व । अ॒भीति॑ । ४४ (५०) ॥ [४४] ॥ उ॒पाव॑र्तेत इत्यु॒प—आ॒वर्ते॑ते । न॒क्तो-
षासा॑ । इति॑ । कृ॒ष्णायै॑ । श्वे॒तव॑त्साया इति॑ श्वे॒त—व॑त्सायै । प॒यसा॑ । जुहोति॑ । अ॒ह्ना । ए॒व ।
अ॒स्मै । रा॒त्रिम् । प्रेति॑ । दा॒पय॑ति । रा॒त्रिया॑ । अ॒हः । अ॒होरा॑त्रे इत्य॒हः—रा॑त्रे । ए॒व । अ॒स्मै ।
प्र॒त्ते इति॑ । का॒मम् । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न—अ॒द्यम् । दु॒हाते॑ इति॑ । रा॒ष्ट्रभृ॑त इति॑ रा॒ष्ट्र—भृ॑तः । जुहोति॑ ।
रा॒ष्ट्रम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ष॒ड्विरिति॑ षट्—भिः । जुहोति॑ । षट् । वै । ऋ॒तवः॑ । ऋ॒तुषु॑ । ए॒व ।
प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । भु॒वन॑स्य । प॒ते । इति॑ । र॒थमु॑ख इति॑ रथ—मु॒खे । प॒ञ्च । आ॒हुती॑रित्या—हु॒तीः ।
जुहोति॑ । व॒ज्रः । वै । र॒थः । व॒ज्रेण॑ । ए॒व । दि॒शः । ४५ (५०) ॥ [४५] ॥ अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ ।
अ॒ग्निचि॑तमित्य॒ग्नि—चि॒त् । ह । वै । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । वा॒तः । अ॒भीति॑ । प॒वते॑ । वा॒तना॑मा-
नीति॑ वा॒त—ना॑मानि । जुहोति॑ । अ॒भीति॑ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । वा॒तः । प॒वते॑ ।
त्रीणि॑ । जुहोति॑ । त्र॒यः । इ॒मे । लो॒काः । ए॒भ्यः । ए॒व । लो॒केभ्यः॑ । वा॒तम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
स॒मुद्रः॑ । अ॒सि । न॒भस्वा॑न् । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् । वै । वा॒तस्य॑ । रू॒पम् । रू॒पेण॑ । ए॒व । वा॒तम् ।
अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒ञ्जलि॑ना । जुहोति॑ । न । हि । ए॒तेषा॑म् । अ॒न्यथा॑ । आ॒हुति॑रित्या—हु॒तिः । अ॒व-
क॒ल्पत॑ इत्य॑व—क॒ल्पते ॥ [४६] ॥

(ओषधयः सप्ता भि दिशो ऽन्यथा द्वे च)

॥ ९ ॥

सुवर्गायेति सुवः—गाय। वै। लोकाय। देवरथ इति देव—रथः। युज्यते। यत्राकूतायेति
यत्र—आकूताय। मनुष्यरथ इति मनुष्य—रथः। एषः। खलु। वै। देवरथ इति देव—रथः।
यत्। अग्निः। अग्निम्। युनज्मि। शर्वसा। घृतेन। इति। आह। युनक्ति। एव। एनम्। सः।
एनम्। युक्तः। सुवर्गमिति सुवः—गम्। लोकम्। अभीति। वहति। यत्। सर्वाभिः। पञ्चभि-
रिति पञ्च—भिः। युज्यात्। युक्तः। अस्य। अग्निः। प्रच्युत इति प्र—च्युतः। स्यात्। अप्र-
तिष्ठिता इत्यप्रति—स्थिताः। आहुतय इत्या—हुतयः। स्युः। अप्रतिष्ठिता इत्यप्रति—स्थिताः।
स्तोमाः। अप्रतिष्ठितानीत्यप्रति—स्थितानि। उक्थानि। तिसृभिरिति तिसृ—भिः। प्रातस्सवन
इति प्रातः—सवने। अभीति। मृशति। त्रिवृदिति त्रि—वृत्। ४७ (५०) ॥ [४७] ॥ वै। अग्निः।
यावान्। एव। अग्निः। तम्। युनक्ति। यथा। अनसि। युक्ते। आधीयत इत्या—धीयते। एवम्।
एव। तत्। प्रतीति। आहुतय इत्या—हुतयः। तिष्ठन्ति। प्रतीति। स्तोमाः। प्रतीति। उक्थानि।
यज्ञायज्ञियस्य। स्तोत्रे। द्वाभ्याम्। अभीति। मृशति। एतावान्। वै। यज्ञः। यावान्। अग्निष्टोम
इत्यग्नि—स्तोमः। भूमा। तु। वै। अस्य। अतः। ऊर्ध्वः। क्रियते। यावान्। एव। यज्ञः। तम्।
अन्ततः। अन्वारोहतीत्यनु—आरोहति। द्वाभ्याम्। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। एकया।
अप्रस्तुतमित्यप्र—स्तुतम्। भवति। अथ। ४८ (५०) ॥ [४८] ॥ अभीति। मृशति। उपेति।
एनम्। उत्तर इत्युत्—तरः। यज्ञः। नमति। अथो इति। सन्तत्या इति सं—तत्यै। प्रेति।
वै। एषः। अस्मात्। लोकात्। च्यवते। यः। अग्निम्। चिनुते। न। वै। एतस्य। अनिष्टके।
आहुतिरित्या—हुतिः। अवेति। कल्पते। याम्। वै। एषः। अनिष्टके। आहुतिमित्या—हुतिम्।
जुहोति। स्रवति। वै। सा। ताम्। स्रवन्तीम्। यज्ञः। अनु। परेति। भवति। यज्ञम्। यज-
मानः। यत्। पुनश्चितिमिति पुनः—चितिम्। चिनुते। आहुतीनामित्या—हुतीनाम्। प्रतिष्ठित्या
इति प्रति—स्थित्यै। प्रतीति। आहुतय इत्या—हुतयः। तिष्ठन्ति। ४९ (५०) ॥ [४९] ॥ न।
यज्ञः। पराभवतीति परा—भवति। न। यजमानः। अष्टौ। उपेति। दधाति। अष्टार्षरेत्यष्टा—
अर्षरा। गायत्री। गायत्रेण। एव। एनम्। छन्दसा। चिनुते। यत्। एकादश। त्रैष्टुभेन। यत्।
द्वादश। जागतेन। छन्दोभिरिति छन्दः—भिः। एव। एनम्। चिनुते। नपात्कः। वै। नाम।

एषः । अग्निः । यत् । पुनश्चित्तिरिति पुनः—चित्तिः । यः । एवम् । विद्वान् । पुनश्चित्तिमिति पुनः—
चित्तिम् । चिनुते । एति । तृतीयात् । पुरुषात् । अन्नम् । अत्ति । यथा । वै । पुनराधेय इति पुनः—
आधेयः । एवम् । पुनश्चित्तिरिति पुनः—चित्तिः । यः । अग्न्याधेयेनेत्यग्नि—आधेयेन । न । ५०
(५०) ॥ [५०] ॥ ऋधोति । सः । पुनराधेयमिति पुनः—आधेयम् । एति । धत्ते । यः । अग्निम् ।
चित्त्वा । न । ऋद्धोति । सः । पुनश्चित्तिमिति पुनः—चित्तिम् । चिनुते । यत् । पुनश्चित्तिमिति
पुनः—चित्तिम् । चिनुते । ऋद्ध्यै । अथो इति । खलु । आहुः । न । चेतव्या । इति । रुद्रः । वै ।
एषः । यत् । अग्निः । यथा । व्याघ्रम् । सुप्तम् । बोधयति । तादृक् । एव । तत् । अथो इति । खलु ।
आहुः । चेतव्या । इति । यथा । वसीयांसम् । भागधेयेनेति भाग—धेयेन । बोधयति । तादृक् ।
एव । तत् । मनुः । अग्निम् । अचिनुत । तेन । न । आद्धोत् । सः । एताम् । पुनश्चित्तिमिति पुनः—
चित्तिम् । अपश्यत् । ताम् । अचिनुत । तया । वै । सः । आद्धोत् । यत् । पुनश्चित्तिमिति पुनः—
चित्तिम् । चिनुते । ऋद्ध्यै ॥ [५१] ॥

(त्रिवृदथतिष्ठन्त्यग्न्याधेयेन नाचिनुतसप्तदश च)

॥ १० ॥

★

छन्दश्चित्तमिति छन्दः—चित्तम् । चिन्वीत । पशुकाम इति पशु—कामः । पशवः । वै ।
छन्दांसि । पशुमानिति पशु—मान् । एव । भवति । श्येनचित्तमिति श्येन—चित्तम् । चिन्वीत ।
सुवर्गकाम इति सुवर्ग—कामः । श्येनः । वै । वयंसाम् । पतिष्ठः । श्येनः । एव । भूत्वा । सुवर्ग-
मिति सुवः—गम् । लोकम् । पतति । कङ्कचित्तमिति कङ्क—चित्तम् । चिन्वीत । यः । कामयेत ।
शीर्षण्वानिति शीर्षण—वान् । अमुष्मिन्न । लोके । स्याम् । इति । शीर्षण्वानिति शीर्षण—
वान् । एव । अमुष्मिन्न । लोके । भवति । अलजचित्तमित्यलज—चित्तम् । चिन्वीत । चतुस्सी-
तमिति चतुः—सीतम् । प्रतिष्ठाकाम इति प्रतिष्ठा—कामः । चतस्रः । दिशः । दिखु । एव ।
प्रतीति । तिष्ठति । प्रउगचित्तमिति प्रउग—चित्तम् । चिन्वीत । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य—वान् ।
प्रेति । ५२ (५०) ॥ [५२] ॥ एव । भ्रातृव्यान् । नुदते । उभयतः प्रउगमित्युभयतः—प्रउगम् ।
चिन्वीत । यः । कामयेत । प्रेति । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदेय । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । इति ।
प्रेति । एव । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदते । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । रथचक्रचित्तमिति रथचक्र—

चितम्। चिन्वीत। भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य—वान्। वज्रः। वै। रथः। वज्रम्। एव। भ्रातृ-
 व्येभ्यः। प्रेति। हरति। द्रोणचितमिति द्रोण—चितम्। चिन्वीत। अन्नकाम इत्यन्न—कामः।
 द्रोणे। वै। अन्नम्। भ्रियते। सयोनीति स—योनि। एव। अन्नम्। अवेति। रुन्धे। समूह्यमिति
 सं—ऊह्यम्। चिन्वीत। पशुकाम इति पशु—कामः। पशुमानिति पशु—मान्। एव। भवति। ५३
 (५०) ॥ [५३] ॥ परिचाय्यमिति परि—चाय्यम्। चिन्वीत। ग्रामकाम इति ग्राम—कामः।
 ग्रामी। एव। भवति। श्मशानचितमिति श्मशान—चितम्। चिन्वीत। यः। कामयेत। पितृ-
 लोक इति पितृ—लोके। ऋद्धुयाम्। इति। पितृलोक इति पितृ—लोके। एव। ऋद्धोति।
 विश्वामित्रजमदग्नी इति विश्वामित्र—जमदग्नी। वसिष्ठेन। अस्पृष्ट्वेताम्। सः। एताः। जम-
 दग्निः। विहव्या इति वि—हव्याः। अपश्यत्। ताः। उपेति। अधत्त। ताभिः। वै। सः। वसि-
 ष्ठस्य। इन्द्रियम्। वीर्यम्। अवृङ्क्त। यत्। विहव्या इति वि—हव्याः। उपदधातीत्युप—दधाति।
 इन्द्रियम्। एव। ताभिः। वीर्यम्। यजमानः। भ्रातृव्यस्य। वृङ्क्ते। होतुः। धिष्णिये। उपेति।
 दधाति। यजमानायतनमिति यजमान—आयतनम्। वै। ५४ (५०) ॥ [५४] ॥ होता। स्वे।
 एव। अस्मै। आयतन इत्या—यतने। इन्द्रियम्। वीर्यम्। अवेति। रुन्धे। द्वादश। उपेति।
 दधाति। द्वादशाखरेति द्वादश—अखरा। जगती। जागताः। पशवः। जगत्या। एव। अस्मै।
 पशून्। अवेति। रुन्धे। अष्टावष्टावित्यष्टौ—अष्टौ। अन्येषु। धिष्णियेषु। उपेति। दधाति।
 अष्टाशफा इत्यष्टा—शफाः। पशवः। पशून्। एव। अवेति। रुन्धे। षट्। मार्जालीये। षट्।
 वै। ऋतवः। ऋतवः। खलु। वै। देवाः। पितरः। ऋतून्। एव। देवान्। पितृन्। प्रीणाति
 ॥ [५५] ॥

(प्र भवति यजमानायतनंवा अष्टाचत्वारिंशच्च)

॥ ११ ॥

★

पवस्व। वाजसातय इति वाज—सातये। इति। अनुष्टुगित्यनु—स्तुक्। प्रतिपदिति प्रति—
 पत्। भवति। तिस्रः। अनुष्टुभ इत्यनु—स्तुभः। चतस्रः। गायत्रियः। यत्। तिस्रः। अनुष्टुभ
 इत्यनु—स्तुभः। तस्मात्। अश्वः। त्रिभिरिति त्रि—भिः। तिष्ठन्न। तिष्ठति। यत्। चतस्रः।
 गायत्रियः। तस्मात्। सर्वान्। चतुरः। पदः। प्रतिदधदिति प्रति—दधत्। पलायते। परमा।

वै। ए॒षा। छ॒न्द॑साम्। यत्। अ॒नु॒ष्टु॒गि॒त्य॒नु—स्तु॒क्। प॒र॒मः। च॒तु॒ष्टो॒म इति॑ चतुः—स्तो॒मः।
 स्तो॒मा॒नाम्। प॒र॒मः। त्रि॒रा॒त्र इति॑ त्रि—रा॒त्रः। य॒ज्ञा॒ना॒म्। प॒र॒मः। अ॒श्वः। प॒शू॒नाम्। प॒र॒
 मे॒ण। ए॒व। ए॒न॒म्। प॒र॒म॒ता॒म्। ग॒म॒य॒ति। ए॒क॒वि॒ं॒श॒मि॒त्ये॒क—वि॒ं॒श॒म्। अ॒हः। भ॒व॒ति। ५६
 (५०) ॥ [५६] ॥ यस्मि॑न्। अ॒श्वः। आ॒ल॒भ्य॒त इत्या॑—ल॒भ्य॒ते। द्वा॒द॒श। मा॒साः। प॒ञ्च।
 ऋ॒त॒वः। त्र॒यः। इ॒मे। लो॒काः। अ॒सौ। आ॒दि॒त्यः। ए॒क॒वि॒ं॒श इत्ये॑क—वि॒ं॒शः। ए॒षः। प्र॒जाप॑-
 ति॒रिति॑ प्र॒जा—प॒तिः। प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा—प॒त्यः। अ॒श्वः। तम्। ए॒व। सा॒ख्यादि॑ति स—
 अ॒ख्यात्। ऋ॒द्धो॒ति। श॒क्र॒र॒यः। पृ॒ष्ठम्। भ॒व॒न्ति। अ॒न्य॒द॒न्य॒दि॒त्य॒न्य॒त्—अ॒न्य॒त्। छ॒न्दः।
 अ॒न्ये॑न्य इत्य॒न्ये—अ॒न्ये। वै। ए॒ते। प॒श॒वः। ए॒ति। ल॒भ्य॒न्ते। उ॒त। इ॒व। ग्रा॒म्याः। उ॒त।
 इ॒व। आ॒र॒ण्याः। यत्। श॒क्र॒र॒यः। पृ॒ष्ठम्। भ॒व॒न्ति। अ॒श्व॒स्य। स॒र्व॒त्वा॒येति॑ स॒र्व—त्वा॒य। पा॒रु॒
 र॒श्म॒मि॒ति पा॒रु॒—र॒श्म॒म्। ब्र॒ह्म॒सा॒म॒मि॒ति ब्र॒ह्म—सा॒म॒म्। भ॒व॒ति। र॒श्मि॒ना॒। वै। अ॒श्वः। ५७
 (५०) ॥ [५७] ॥ य॒तः। ई॒श्व॒रः। वै। अ॒श्वः। अ॒य॒तः। अ॒प्र॒ति॒ष्ठि॒त इत्य॑प्र॒ति—स्थि॒तः। प॒रा॒म्।
 प॒रा॒व॒त॒मि॒ति प॒रा—व॒त॒म्। ग॒न्तो॑ः। यत्। पा॒रु॒र॒श्म॒मि॒ति पा॒रु॒—र॒श्म॒म्। ब्र॒ह्म॒सा॒म॒मि॒ति ब्र॒ह्म—
 सा॒म॒म्। भ॒व॒ति। अ॒श्व॒स्य। य॒त्यै॑। धृ॒त्यै॑। सङ्कृ॑तीति सं—कृ॒ति। अ॒च्छा॒वा॒क॒सा॒म॒मि॒त्य॒च्छा॒
 वा॒क—सा॒म॒म्। भ॒व॒ति। उ॒थ्स॒न्न॒य॒ज्ञ इत्यु॑थ्स॒न्न—य॒ज्ञः। वै। ए॒षः। यत्। अ॒श्व॒मे॒ध इत्य॑श्व—
 मे॒धः। कः। तत्। वे॒द। इति॑। आ॒हुः। य॒दि। स॒र्वः। वा। क्रि॒य॒ते। न। वा। स॒र्वः। इति॑।
 यत्। सङ्कृ॑तीति सं—कृ॒ति। अ॒च्छा॒वा॒क॒सा॒म॒मि॒त्य॒च्छा॒वा॒क—स॒म॒म्। भ॒व॒ति। अ॒श्व॒स्य। स॒र्व॒
 त्वा॒येति॑ स॒र्व—त्वा॒य। पर्या॑प्त्या इति॑ परि॑—आ॒प्त्यै॑। अ॒न॒न्त॒रा॒या॒येत्य॑न॒न्तः—आ॒या॒य। स॒र्व॒स्तो॒म
 इति॑ स॒र्व—स्तो॒मः। अ॒ति॒रा॒त्र इत्य॑ति—रा॒त्रः। उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त्—त॒म॒म्। अ॒हः। भ॒व॒ति। स॒र्व॒स्य।
 आ॒प्त्यै॑। स॒र्व॒स्य। जि॒त्यै॑। स॒र्व॒म्। ए॒व। ते॒न। आ॒प्नो॑ति। स॒र्व॒म्। ज॒य॒ति ॥ [५८] ॥

(अहर्भवति वा अश्वो ऽहर्भवति दश च)

॥ १२ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
१२	५८

ॐ